

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1245, Budapest 5. Pf. 1036

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/097/2012.

Iktatószám: Vj/097-35/2012.

Üzleti titkot nem tartalmaz!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Dr. H. J. ügyvéd által képviselt **Direkt Market Kft.** (Mosonmagyaróvár) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indult eljárásban – tárgyalás megtartását követően - meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy a **Direkt Market Kft.** fogyasztókkal szembeni tisztességtelen és megtévesztő kereskedelmi gyakorlatot tanúsított, amikor 2012. május 29. és 2012. december 7 között a nyomtatott sajtóban megjelent reklámjaiban és címkéjén a Csiga Elixír elnevezésű termékének

- az betegség gyógyítására, kezelésére vonatkozó tulajdonságokat tulajdonított,
- a termékkel kapcsolatban megalapozatlanul egészségre vonatkozó állításokat tett,
- azt állította, hogy a Csiga Elixír elnevezésű termék reklámban ígért eredményei garantáltak, tudományosan igazoltak.

Az eljáró versenytanács kötelezi továbbá a **Direkt Market Kft.-t** 12.000.000 Ft (Tizenkettőmillió Forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára köteles megfizetni.

Ha a kötelezett fizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság, az eljárási díj, illetve a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

Ha a bírságot az eljárás alá vont önként nem fizeti meg, és a végrehajtás sem vezet eredményre, az eljáró versenytanács külön végzéssel az eljárás alá vonttal egyetemlegesen kötelezni fogja a **Biofarma Intézmény Kft.-t** (Mosonmagyaróvár) és az **Európai Ezoterika Központ Kft.-t** (Mosonmagyaróvár) a bírság, illetve annak be nem hajtott része megfizetésére.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni. A Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa egyben meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A Versenytanács a Csiga Elixir elnevezésű termékkel kapcsolatban vevőknek történő vételár visszafizetési kötelezettség körében az eljárást megszünteti.

A végzés felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított nyolc napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó, vagy ajánlott levélként postára adott jogorvoslati kérelemmel lehet kérni. A kérelmet a bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

I.

Az eljárás tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2012. december 12-én annak vizsgálatára indított eljárást a Direkt Market Kft.-vel (a továbbiakban: eljárás alá vont) szemben, hogy az eljárás alá vont megsértette-e - a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának bg), bk) és bj) alpontjaiban, valamint i) pontjában, illetőleg az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében, valamint az Fttv. mellékletének 17. pontjában foglalt tényállások megvalósításával - az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat, továbbá - a termék gyógyhatásával és egészségre gyakorolt hatásával összefüggésben közzétett állításokkal - az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját és 10. §-ának (3) bekezdését, amikor a Csiga Elixir elnevezésű termékkel kapcsolatban
  - állításokat tett közzé a termék gyógyhatásával kapcsolatban,
  - állításokat tett közzé a termék egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatban,
  - azt állította, hogy a termék eredményei garantáltak, tudományosan igazoltak;
  - azt állította, hogy 30 napon belül lehetőség van a kifizetett összeg visszatérítésére, amennyiben a fogyasztó nem elégedett a termékkel.
2. A GVH az eljárást kiterjesztette annak vizsgálatára, hogy az eljárás alá vontnak a versenyfelügyeleti eljárást megindító végzésben megjelölt magatartása az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglalt tényállás megvalósításával megsértette-e az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat (Vj/97-021/2012.).
3. A versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a GVH észlelte, hogy az eljárás alá vont által forgalmazott Csiga Elixir elnevezésű termékben található csiga nyálka kivonat valószínűsíthetően új élelmiszernek minősül, azonban a forgalomba hozatalhoz az eljárás alá vont nem rendelkezik a szükséges engedélyekkel. Erre tekintettel a GVH a vizsgálatot arra is kiterjesztette, hogy az eljárás alá vont az Fttv. mellékletének 9. pontjában foglalt tényállás megvalósításával megsértette-e az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat, amikor a Csiga Elixir elnevezésű termék kereskedelmi kommunikációban való megjelenítésével

valószínűsíthetően azt a benyomást keltette, hogy a termék jogszerűen forgalmazható (Vj/97-021/2012.).

4. Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Országos Tisztiorvosi Szolgálata 2013. augusztus 15-i keltezésű levelében ismertette a GVH-val, hogy az OÉTI tájékoztatása szerint a Csiga Elixírt előállító bolgár Alex 1977 Ltd. a csiga (helix aspersa) nyálkakivonat komponense vonatkozásában megfelelően igazolta, hogy az nem minősül új élelmiszer-összetevőnek, ezért az új élelmiszerekről és az új élelmiszer-összetevőkről szóló 258/97/EK rendelet értelmében nem szükséges engedélyeztetni.
Erre tekintettel a Csiga Elixír termék forgalmazhatóságának jogszerűségéről adott tájékoztatással kapcsolatban az eljáró versenytanács (a továbbiakban: Versenytanács) az eljárást 2013. szeptember 30-án kelt, Vj-097-28/2012 számú végzéssel megszüntette.
5. A Versenytanács az eljárás által forgalmazott terméken alkalmazott címkével kapcsolatos eljárást pedig 2013. szeptember 30-án kelt, Vj-097-29/2012 számú végzéssel átteni rendelte a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelőségéhez.

II.

Az eljárás alá vont és a bírság megfizetésére egyetemlegesen kötelezhető vállalkozások

6. A társaság 2010. január 4-én alakult meg, fő tevékenysége az egyéb termék ügynöki nagykereskedelme. 2012. február 13. napjáig a Kft. tulajdonosa az A. I. S.A. (Luxembourg) volt, ezt követően pedig a cég tulajdonosa és egyben ügyvezetője Boboková Katarína.
7. Az eljárás alá vont 2012. évi nettó árbevétele 145.831.000 Ft volt (Vj/97-024/2012. számú irat 2. számú melléklete).
8. Mind a korábbi, mind a jelenlegi tulajdonos magyarországi érdekeltségi körébe tartozik az Európai Ezoterika Központ Kft. (cg. 08-09-021.156, cím: Mosonmagyaróvár) és a Biofarma Intézmény Kft. (cg. 08-09-021.146, cím: Mosonmagyaróvár) is.
9. A Vj/6/2012. számú eljárásban a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont fogyasztókkal szembeni tisztességtelen és megtévesztő kereskedelmi gyakorlatot tanúsított, amikor 2010. szeptember 13. és 2011. november 10. között a nyomtatott sajtóban megjelent reklámjaiban azt állította a Slim Integra/Aha Tropic/Aha Tropic Slim elnevezésű termékről, hogy annak segítségével testsúlycsökkenés érhető el. Ezen kívül a termék összetételére, az azzal elérhető fogyás mértékére, ütemére, a termék használatától várható eredményekre, az akciós termék beszerezhetőségére, rendelkezésre állására vonatkozóan tett közzé tiltott és valótlan állításokat. A Versenytanács 15.000.000 Ft bírság megfizetésére kötelezte az eljárás alá vontat.
10. A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az eljárás alá vonttal a fenti 8. pont szerint egy vállalkozáscsoportba tartozó Biofarma Intézmény Kft. esetében a Vj/70/2011. számú ügyben megállapította, hogy a vállalkozás 2011 márciusa és júliusa között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen és megtévesztő kereskedelmi gyakorlatot tanúsított. A nyomtatott sajtóban

megjelent reklámjaiban a Drinaslim szirupról azt állította, hogy az fogyasztó hatással bír, mely a szirup alkotóelemeit képező gyógynövényeknek köszönhető, s a készítmény segítségével a fogyasztó 10, 15, 20, sőt több kilót is leadhat, 6 kilót mindjárt az első héten. A Versenytanács ebben az ügyben hozott jogerős határozatával 8.000.000 Ft bírságot szabott ki.

III.

A Csiga Elixír elnevezésű termék

11. Magyarországon sokakat érint az ízületek kopása, ennek következményei, így különösen az ízületi kopás következtében jelentkező fájdalom.
12. Az eljárás alá vont által forgalmazott Csiga Elixír elnevezésű terméket az Országos Élelmezés és Táplálkozástudományi Intézet (a továbbiakban: OÉTI) *étrend-kiegészítőként* vette nyilvántartásba. Az OÉTI az étrend-kiegészítő készítmény bejelentéséről igazolását 2012. augusztus 14-i keltezéssel állította ki (Vj/97-004/2012.), a vizsgált kereskedelmi kommunikációk alkalmazásának megkezdését követően. Ennek megfelelően a termék a reklámok alkalmazásának időpontjában élelmiszerként került forgalomba.
13. Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESzCsM rendelet 2. §-ának 2) pontja értelmében étrend-kiegészítő a hagyományos étrend kiegészítését szolgáló olyan élelmiszer, amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat, egyenként vagy kombináltan; adagolt vagy adagolható formában kerül forgalomba (például kapszula, pasztilla, tabletták, port tartalmazó tasak, adagolható por, ampulla, csepegtető üveg vagy más hasonló por-, illetve folyadékforma, amely alkalmas kis mennyiség adagolására). A rendelet 3. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a Magyarország területén csak a rendelet előírásainak megfelelő étrend-kiegészítő hozható forgalomba. A 10. § (1) bekezdése szerint az étrend-kiegészítők hatékony hatásági ellenőrzése érdekében legkésőbb a termék első forgalomba hozatalakor a gyártó vagy az importőr köteles bejelenteni a készítményt az OÉTI-hez a rendelet 4. számú melléklete szerinti adatok közlésével és a címke egyidejű megküldésével.
14. A szirupként forgalmazott Csiga Elixír összetevői a következők: víz, fruktóz, maltodextrin, D-pantheol, gumiarábikum, csiga (*Helix aspersa*) nyálka kivonat, kalcium-propinát, kálium-szorbát, aszkorbinsav.
15. A Csiga Elixír gyors kúra ára 5.990 Ft, a Csiga Elixír erős kúra ára 9.990 Ft, a Csiga Elixír extra erős kúra ára 13.990 Ft, a Csiga Elixír intenzív kúra ára 16.990 Ft.
16. Az OÉTI-hez benyújtott címketerv szerint a termék rendeltetése, hogy enyhíti az ízületi fájdalmakat, regenerálja és táplálja a porcokat, antioxidáns és frissítő hatású, illetve jótékony hatású az emésztőrendszeri panaszokra, serkenti az immunrendszert.
17. A címke szerint a terméket a bolgár GOTTON EOOD vállalkozás gyártja.
18. Az OÉTI a notifikációs dokumentumokban kitért arra, hogy az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (VI. 26.) ESZCSM rendelet 6. §-ának (2) bekezdése értelmében az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző, vagy gyógyító hatást tulajdonítani, vagy ilyen hatásra utalni. Az OÉTI felhívta a

figyelmet arra is, hogy a termék címkéjén szereplő állítások a konkrét összetételű készítmény egészségre gyakorolt hatását fogalmazzák meg, azonban ezen állításokat külön engedélyeztetni kell, ennek hiányában nem alkalmazhatók. Az 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdése szerinti listában feltüntetett állítások kizárólag összetevőkre alkalmazhatók.

Utalt továbbá arra is, hogy a termék címkéjén feltüntetett állítások az említett lista elfogadását követően csak azzal összhangban alkalmazhatók. Az OÉTI arra is felhívta az eljárás alá vont figyelmét, hogy a termék fő összetevője feltételezhetően új élelmiszernek minősül, így amennyiben az 1997. május 15. előtt sem élelmiszerként, sem pedig étrendkiegészítő összetevőjeként szignifikáns mennyiségben nem került forgalomba, úgy azt a forgalomba hozatal megelőzően Közösségi szinten engedélyeztetni kell, ennek hiányában jogszerűen nem forgalmazható. Ezzel egyidejűleg az OÉTI értesítette az Országos Tisztifőorvosi Hivatalt is.

Az OÉTI a bejelentésről kiadott igazolásában felhívta a figyelmet arra, hogy a visszaigazolás kizárólag azt igazolja, hogy a bejelentő eleget tett a 37/2004. (IV. 26.) ESZCSM rendelet 10. §-a szerinti bejelentési kötelezettségének, nem gyártási, illetve forgalomba hozatali engedély, továbbá nem tanúsítja a termék és a jelölés/címke megfelelőségét.

19. Az eljárás alá vont 2012. augusztus 27-i keltezésű levelében tájékoztatta az OÉTI-t, hogy a Csiga Elixír elnevezésű készítményt a jövőben Magyarországon nem fogja értékesíteni, ezért kérte annak törlését a listáról. Az általa becsatolt adatokból megállapítható volt viszont, hogy még 2012. december hónapban is volt árbevétele a vizsgált termék értékesítéséből, amit az eljárás alá vont a korábbi megrendelések teljesítésével magyarázott.
20. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal, Mosonmagyaróvári Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézet a termék forgalmazását az OÉTI tájékoztatására tekintettel 2012. augusztus 29-én kelt határozatával felfüggesztette addig az időpontig, amíg a termék gyártója, illetve forgalmazója hitelt érdemlően nem igazolja, hogy a termék az egészségre ártalmatlan (Vj/97-020/2012.). A határozat végrehajtása iránt hatósági intézkedés nem történt, mivel a termék forgalmazását az eljárás alá vont a határozat meghozatalát megelőzően beszüntette, arról levélben tájékoztatta a Járási Népegészségügyi Intézetet és az OÉTI-t is.
21. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a Csiga Elixír terméket 2012. május 29. és augusztus 29. között forgalmazta (Vj/97-012/2012.). Az eljárás alá vont előadása szerint a terméket ezt követően a korábban érkezett megrendelések alapján küldte meg a vásárlóknak (Vj/97-012/2012.).
22. A termékből 2012 decemberéig értékesített mennyiségre és az ebből származó bevételre vonatkozó adatokat a Vj/97-004/2012., a Vj/97-008/2012. és a Vj/97-014/2012. számú iratok tartalmazzák.

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

23. Az eljárás alá vont 2012. május 29. és 2012. december 7. között több napilapban, heti-, kétheti és havi, illetőleg szezonális lapban – azonos tartalommal (lásd az eljárás alá vont Vj/97-008/2012. szám alatti nyilatkozatának 6. pontját) - jelentette meg a Csiga Elixír

terméket népszerűsítő reklámot. Emellett a termék címkéje is tartalmazott gyógyhatásra és egészségre vonatkozó kedvező hatásokra utaló állításokat.

Nyomtatott sajtóban megjelent reklám

24. A nyomtatott sajtóban a következők szerint jelent meg a Csiga Elixír reklámja:

Lap elnevezése	Megjelenés ideje
Kiskegyed	2012.05.29.
Hot Holiday	2012.06.05.
Blikk	2012.06.16.
Bors	2012.06.16.
Kiskegyed	2012.06.26.
Blikk Nők	2012.06.27.
Nők Lapja	2012.06.27.
EZO Élet Magazin	2012.06.29.
TVR-Hét	2012.06.30.
TVR Újság Sárga RTV Képes TV	2012.06.30.
Fanny	2012.07.02.
Blikk	2012.07.21.
Kiskegyed	2012.07.24.
Küldd el a Recepted	2012.07.24.
TV Kéthetes	2012.08.02.
Blikk TV	2012.08.09.
Blikk TV	2012.08.30.
Bors	2012.09.01.
Blikk Nők	2012.09.12.
TV Revü	2012.09.13.
TV Kéthetes	2012.09.13.
TVR-Hét	2012.09.15.
Fanny	2012.09.17.
Kiskegyed	2012.09.18.
Színes Kéthetes TV	2012.09.20.
TVR Újság Sárga RTV Képes TV	2012.09.22.
Küldd el a Recepted	2012.09.25.
Kiskegyed Konyha	2012.10.01.

Küldd el a Recepted	2012.10.23.
Bors karácsonyi Különszám	2012.12.07.

25. A reklámok megjelentetésével kapcsolatos költségekre vonatkozó adatokat a Vj/97-002/2012., a Vj/97-004/2012., a Vj/97-011/2012. és a Vj/97-014/2012. számú iratok tartalmazzák. Ezek szerint a kommunikáció vizsgált termékkel kapcsolatos költsége [üzleti titok] Ft volt.

26. A nyomtatott sajtóban megjelent reklám azt állította, hogy

- a Csiga Elixír gyógyhatással rendelkezik,
- a Csiga Elixír egészségre gyakorolt hatással rendelkezik,
- a Csiga Elixír eredményei garantáltak, tudományosan igazoltak,
- 30 napon belül lehetőség van a kifizetett összeg visszatérítésére, ha a fogyasztó nem elégedett a Csiga Elixír termékkel [a reklámot lásd a Vj/97-002/2012. számú irat A/3. számú mellékletében, illetőleg a vizsgálati jelentés (Vj/97-025/2012.) 4. számú mellékletében].

A Csiga Elixír betegség gyógyítására, kezelésére való alkalmassága

27. A nyomtatott sajtóban megjelent reklám szerint a Csiga Elixír betegség gyógyítására, kezelésére vonatkozó tulajdonságokkal rendelkezik, azt közölve egyebek között, hogy

„Állítsuk meg az artrózist”

„A csiga azonnal gyógyít!”

„Már 15 perc elegendő a mélységi gyógyulásra”

„A porckorongja begyógyul...”

„Gyógyító hatás: Az allantoin gyógyít és kiszűri az elhalt sejteket.”

„Először próbálhatja ki az ízületi porckopás gyógyyszerét: A gyógyulást csigával”

„A gyógykezelést követő 24 óra után már érezni fogja a porckopás miatt megmerevedett ízületeinek ellazulását.”

„Ha tehát ízületi porckopás gyótri, egy percet se késlekedjen, és próbálja ki ezt az új, csodás gyógyszert, a csigából készült tiszta elixírt.”

„El kell ismernem, hogy már az első kúra után semmilyen fájdalmat nem érzek.”

„Az ízületi fájdalmai azonnal enyhülnek az erős, gyulladás elleni összetevőknek köszönhetően.”

„Enyhíti az ízületi fájdalmakat”

„Ennek köszönhetően szeretném megállítani az ízületi fájdalmakat.”

A Csiga Elixír egészségre gyakorolt hatása

28. A nyomtatott sajtóban megjelent reklám a Csiga Elixír terméknek a gyógyhatás mellett egészségre gyakorolt kedvező hatásokat is tulajdonított, egyebek között azt állítva, hogy

„Védje ízületi porcait a csigából nyert proteinnel!”

„Intenzíven hidratálja ízületi porcait. Az ízületei ismét hajlékonyak, rugalmasak és mozgékonyak.”

„A porckorongja... mélységi táplálásban részesül. Az ízületi porcok megújulása természetesen növekszik.”

„A természetes antioxidáns funkciói ismét bekapcsolódnak, és hatalmas védelmi akadályt állítanak a szabad gyökökkel szemben.”

„Regeneráló hatás: A glikolsav táplálja és hidratálja a porcokat. A kollagén és elasztin támogatja az ízületek rugalmasságát.”

„Antioxidációs hatás: Az A, C és E vitamin felszabadítja az aktív anyagokat a szabad gyökökkel szemben.”

„Regenerálja és táplálja a porcokat”

„Nincs semmilyen mellékhatása”

A Csiga Elixír eredményei garantáltak, tudományosan igazoltak

29. A reklám közli a fogyasztókkal, hogy a Csiga Elixír ígért eredményei garantáltak, tudományosan igazoltak:

„Ez egy új, tanúsított készítmény, és az eredményei garantáltak.”

„Tudományosan igazolt eredmények”

30 napon belül lehetőség van a kifizetett összeg visszatérítésére

30. A reklám közölte, hogy ha a fogyasztó nincs megelégedve a Csiga Elixír termékkel, az alábbiak szerint visszatérítésben részesül:

„Elégedettségi vagy 100%-os pénz visszafizetési garancia 30 napon belül. HASZNÁLJA KI!”

31. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint több fogyasztónak teljesített visszatérítést (Vj/97-002/2012.), ugyanakkor a visszatérítések tényleges megtörténtét igazoló bizonyítékok nem ismertek. Az eljárás alá vont a pénz visszafizetési garanciát érvényesítő fogyasztókról nem vezet nyilvántartást, azokról információt szolgáltatni nem tudott (Vj/97-002/2012., Vj/97-011/2012.). Ugyanakkor ismert olyan fogyasztói panasz, amely szerint a visszafizetés a feltételek teljesítése ellenére nem történt meg. Az előzőek ellenére az eljárás alá vont vállalkozás a versenytanács előtti eljárás során, a tárgyaláson részletes listát csatolt a pénzvisszafizetésben részesült vásárlóiról.

Címke

Tekintettel arra, hogy a jogszabályok alapján a GVH-nak nincsen lehetősége olyan állítások megítélésére, amelyek kizárólag a címkén jelennek meg, a címkével kapcsolatos eljárást a Versenytanács áttette a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelőségéhez az alábbi állítások tekintetében: „a csont gyógyulása”, „regeneráló protein”, „frissítő hatású”, „jótékony hatású az emésztőrendszeri panaszokra” és „serkenti az immunrendszert” állítások

Az alábbi állítások azonban megjelentek a Csiga Elixír termék címkéjén és a fenti reklámban (a címkét lásd a Vj/97-004/2012. számú iratban) is, így ezek alkalmazása esetében fennáll a GVH hatásköre:

„Enyhíti az ízületi fájdalmakat”

Antioxidációs hatás

„Regenerálja és táplálja a porcokat”

V.

Az eljárás alá vont álláspontja

32. Az eljárás alá vont előadta, nem folytatott fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot.
33. Kiemelte, hogy a Csiga Elixír elnevezésű termék rendszeres használat mellett enyhíti az ízületi fájdalmakat, regenerálja és táplálja a porcokat. A termék jótékony hatása nem minden egyes fogyasztó esetében jelentkezik, éppen ezért vállal a hirdetésekben 100%-os pénz visszafizetési garanciát.
34. Az eljárás alá vont utalt arra, hogy minden esetben eleget tesz a hirdetésben vállalt kötelezettségének. Vásárlói reklamáció esetén – a reklamációk feldolgozása bizonyos időt vesz igénybe, de minden esetben – ha időben történik a reklamáció, a termék árát az eljárás alá vont visszafizeti a fogyasztók számára.
35. Az eljárás alá vont a reklámban tett állítások bizonyítására az alábbi dokumentumokat bocsátotta a GVH rendelkezésére:
- a termék származási országában (Bulgáriában) kiállított vizsgálati eredmények (részben angol, részben pedig bolgár nyelven),
  - a termékre vonatkozó minőségi tanúsítványok és a termék bibliográfiája (részben angol, részben bolgár nyelven),
  - a Szófia Város Élelmiszerbiztonsági Regionális Igazgatóság által kiállított vizsgálati jegyzőkönyv, étrend-kiegészítő forgalomba hozatalára vonatkozó jegyzőkönyv, valamint a mikrobiológiai mutatókra vonatkozó vizsgálati jegyzőkönyv (magyar nyelven).
36. Az eljárás alá vont a tárgyaláson többek között azzal is érvelt, hogy a pénzvisszafizetési garancia körében - korábbi előadásával ellentétben - talált bizonyítékokat, és azokat 3. szám alatt mellékelte¹. Ez részletesen tartalmazza a visszatérítésben részesült vevők adatait és a pénzösszegeket.
37. Az eljárás alá vont jogi képviselője a tárgyaláson további a csigaelixír szirupra vonatkozó iratokat is csatolt 5. számú mellékletként a jegyzőkönyvhöz, amelyek a termék hatásának igazolására szolgálnak. Ezek a következők:
- a.) a termék magyar nyelvű címkéje,
  - b.) magyar újságban megjelent hirdetés,
  - c.) „akit illet” kezdetű (angol-magyar nyelvű) „tanúsítvány”
  - d.) BFSA igazolás az élelmiszerkénti elismerésről
  - e.) vegyes: Bulgáriában a gyártónál készült nyilatkozatok, illetve kivonatok, amelyek az irat tartalma szerint német, olasz és belga kutatócsoporttal együttműködő két bolgár tudóscsoportnak a munkáját összesítik.
38. Az eljárás alá vont kérte az esetleges bírságkiszabás esetére a részletfizetési kedvezmény megadását.

---

¹ A tárgyaláson becsatolt 1.-2.-3. számú beadványok nem érdemi jellegűek; azok a következők: ügyvédi meghatalmazás (1), az ügyvezető aláírás mintája (2) és az ügyvezető által az ügyvédnek küldött kísérő levél (3).

VI.

Jogi háttér

39. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. A (4) bekezdés alapján külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv.-ben foglalt szabályokon túl részletesebb, illetve szigorúbb szabályokat írhat elő.
40. Az Fttv. 2. §-ának a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,
- c) pontja rögzíti, a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,
  - d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,
  - e) pont kimondja, hogy a kereskedelmi kommunikáció a vállalkozás önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével közvetlenül összefüggésben történő információközlés, függetlenül annak megjelenési módjától, eszközétől
  - h) pontja alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.
41. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése alapján tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.
- A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat,
- a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és
  - b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.
- A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).
- A (4) bekezdés szerint az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek.
42. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az

adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint, ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni.

43. Az Fttv. 6. §-ának (1) bekezdése szerint megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:
- b) az áru lényeges jellemzői, így különösen
    - bg) az adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei,
    - bj) az egészségre gyakorolt hatása,
    - bk) tesztelése, ellenőrzöttsége vagy annak eredménye.
44. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára.
45. Az Fttv. 14. §-a alapján a vállalkozás – az eljáró hatóság felhívására – a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.
46. Az Éltv. mellékletének 10. pontja értelmében élelmiszer az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete 2. cikke szerinti fogalom. Ezen fogalom szerint az „élelmiszer” minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.
47. Az Éltv. 10. §-ának (2) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót
- a) az élelmiszer tulajdonságai - így különösen az élelmiszer természete, azonossága, jellemzői, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási helye vagy eredete, illetve előállítási vagy termelési módja - tekintetében,
  - b) azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik,

c) annak állításával vagy olyan benyomás keltésével, hogy az élelmiszer különleges tulajdonsággal rendelkezik, ha ugyanezekkel a tulajdonságokkal minden más hasonló élelmiszer is rendelkezik.

48. Az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.

Ugyanezen cikk (4) bekezdése szerint a (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.

49. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.

50. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló versenyfelügyeleti eljárásában a Tpv. rendelkezéseit alkalmazza, az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel.

51. A Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, f) pontja alapján pedig megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző további magatartás folytatását.

52. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (2) bekezdés szerint, ha az (1) bekezdés szerinti vállalkozásoknak, illetve vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hitelesnek tekinthető információ, a bírság maximumának meghatározásakor az utolsó hitelesen lezárt üzleti év árbevétele az irányadó.

A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg. Az (5) bekezdés szerint, ha a bírságot a vállalkozás-csoport jogsértést megvalósító tagja önként nem fizeti meg, és a végrehajtás sem vezet eredményre, az eljáró versenytanács külön végzéssel a vállalkozás-csoportnak a határozatban nevesített tagjait egyetemlegesen kötelezi a bírság, illetve annak be nem hajtott része megfizetésére.

53. A Tpv. 44. §-ának (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárásra – a Tpv. eltérő rendelkezése hiányában - Ket. rendelkezéseit kell alkalmazni a Ket. 15. § (4) bekezdése, 18. §-a, 29. § (3)-(12) bekezdése, 30. § a) és b) pontja, 31. § (1) bekezdés j) pontja, 33/A. §-a és 33/B. §-a, 38. §-a, 43. § (6a) bekezdése, 46. § (2) bekezdése, 47. §-a, 51. § (1) és (5) bekezdése, 61. § (1) bekezdése, 70. §-a, 71. § (7) bekezdése, 74. § (2)-(5) bekezdése, 88. §-a,

91. §-a, 93. §-a, 94. §-a, 94/A. §-a, 109. § (2) bekezdése, 116. §-a, 127. § (1)-(5) és (7) bekezdése, 128. § (1) és (3) bekezdése, 130. §-a, valamint 134. § b) és c) pontja kivételével.

54. A Ket. 13. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján a Ket. rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban csak akkor kell alkalmazni, ha a Tptv. vagy az Fttv. eltérő szabályokat nem állapít meg.

55. A Ket. 31. §-a (1) bekezdésének e) pontja értelmében a hatóság az eljárást megszünteti, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn.

Az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kereskedelmi kommunikációjára irányadó előírások

56. A vizsgálattal érintett termék az étrend-kiegészítők azon kategóriájába tartozik, amelyre az élelmiszerekre vonatkozó általános szabályokat tartalmazó Éltv., továbbá az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) EszCsM rendelet, valamint az 1924/2006/EK rendelet különös tájékoztatási szabályokat állapít meg.

57. A 1924/2006/EK rendelet I. fejezete 2. cikke (fogalom meghatározások) (2) bekezdésének 5. pontja értelmében „egészségre vonatkozó állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport, vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van.

58. Ha egy áru élelmiszernek, illetve étrend-kiegészítőnek minősül, akkor az élelmiszerekre, illetőleg az étrend-kiegészítőkre vonatkozó szabályozás alá esik, így meg kell felelnie az adott termék fogyasztók részére történő értékesítésével, az azzal összefüggő kereskedelmi gyakorlatokra irányadó előírásoknak, mindenekelőtt annak, hogy

- betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonság élelmiszernek, illetve étrend-kiegészítőnek nem tulajdonítható,
- tápanyag-összetételre vonatkozó állítás kizárólag a jogszabályi előírások szerint tehető egy élelmiszerral kapcsolatban,
- betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítás élelmiszerral, étrend-kiegészítővel összefüggésben csak abban az esetben alkalmazható, ha az a jogszabályok szerinti külön eljárásban engedélyezésre kerül,
- nem betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítás élelmiszer, illetve étrend-kiegészítő vonatkozásában történő alkalmazására csak a jogszabályok, s különösen a 1924/2006/EK rendelet által rögzített feltételek szerint, az azokban megszabott eljárásrend tiszteletben tartásával van lehetőség.

A rendelet rendelkezéseiből következően az élelmiszerek vonatkozásában az egészségre vonatkozó állítások generálisan tiltottak, kivéve ha azok a rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelnek és az engedélyezett állítások listáján szerepelnek. Vagyis a 10. cikk (1) bekezdésében található tilalom – amely szerint az egészségre vonatkozó állítások élelmiszerek kapcsán történő alkalmazása főszabály szerint tilos – alóli kivétel a rendeletben rögzített konjunktív feltételek teljesülése esetén állapítható meg.

59. Figyelemmel a jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi kommunikációkban foglaltakra e körben a Versenytanács

- utal az 1924/2006/EK rendelet IV. fejezetének 13. cikkére (Egészségre vonatkozó állítások, amelyek nem a betegségek kockázatának csökkentésével, illetve a gyermekek fejlődésével és egészségével kapcsolatosak), amely az (1) bekezdésben **kimondja**, hogy az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák: a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy b) pszichés állapot és magatartás; vagy c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömeg-kontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése, és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán, a **15-18. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók**, amennyiben i.) általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak és ii.) az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.

A (3) bekezdés értelmében a Bizottság – a tagállamok által a rendelkezésére bocsátott nemzeti listák alapján, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatósággal folytatott konzultációt követően – legkésőbb 2010. január 31-ig elfogadja az engedélyezett állítások közösségi listáját és az állítások alkalmazására vonatkozó valamennyi szükséges feltételt, (Megjegyzi a Versenytanács, hogy a fent írt időpontban az EFSA a hivatkozott listát nem készítette el, azt csak 2012. november 9-én tette közzé a 432/2012/EK számú rendelettel.)

Az állítások igazolása

60. A kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát a vállalkozás köteles igazolni (Fttv.14.§). Az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kapcsán alkalmazott, egészségre vonatkozó állítások igazolása a különös ágazati szabályokhoz igazodik, mivel ezen szabályok alapvetően befolyásolják, hogy a jogszerűen alkalmazható állítások igazolásának milyen módon kell megtörténnie.

61. Az élelmiszerekkel, étrend-kiegészítőkkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a jogi szabályozással. Ennek megfelelően egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárásban az állítások igazolása nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek (étrend-kiegészítőnek)

- betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságot lehetne tulajdonítani,
- a jogszabályi előírások megkerülésével lehessen tápanyag-összetételre vonatkozó állítást alkalmazni,
- betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítást az engedélyezési eljárás nélkül lehessen jogszerűen alkalmazni,
- nem betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítás lenne alkalmazható a jogszabályok által rögzített feltételek teljesülésének hiányában, a jogszabályokban megszabott eljárásrend tiszteletben tartásának mellőzésével.

A vállalkozásnak a GVH előtti eljárásban az igazolási kötelezettsége arra is kiterjed, hogy az állítás alkalmazására a jogszabályi előírásokkal összhangban került sor.

VII.

A Versenytanács döntése

62. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, s így a magáról vagy az általa kínált áruk lényeges tulajdonságáról adott, fogyasztóknak szóló tájékoztatása igaz és pontos legyen.

A kereskedelmi gyakorlat címzettjei

63. Az eljáró versenytanács az Fttv. 4. §-át szem előtt tartva megállapította, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat azon fogyasztók csoportjára irányult, akik izületi kopás folytán betegedtek meg, illetve ilyen betegség ellen kívánnak védekezni. Ezen fogyasztók esetében a termékek bizalmi jellege dominál, a fogyasztók az átlagosnál kiszolgáltatottabbak, könnyebben befolyásolhatók. Ezen fogyasztó kör esetében önmagában a termék előnyeire vonatkozó állítás alkalmas arra, hogy a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készítse, amelyet egyébként nem hozott volna meg.

Ügyleti döntés

64. A fogyasztó jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró döntésének meghozatala egy olyan folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók, üzletfelek figyelmének felkeltését is magában foglalja. Nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó, az üzletfél döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben hatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Kifogásolható már önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó, az üzletfél felveszi a kapcsolatot a vállalkozással. Az üzleti-piaci folyamatok igen lényeges mozzanata a kölcsönös kapcsolatfelvétel, amelynek során mindkét félnek számos alternatíva áll a rendelkezésére a realizáláshoz. Általában jogsértést eredményez, ha ezen kapcsolatfelvétel alapja, elindítója egy tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat, így különösen egy tisztességtelen reklám.

Felelősség a kereskedelmi gyakorlatért

65. Mivel a vizsgált termékek értékesítéséből az eljárás alá vontnak árbevétele származott, azok értékesítésének ösztönzése nem vitathatóan érdekében állt, azaz a vizsgált kereskedelmi gyakorlatokért az Fttv. 9. §-a alapján felelősséggel tartozik.

Az egyes bizonyítékok értékelése

66. Az étrendkiegészítőként forgalomba hozott Csiga Elixir termékkel kapcsolatos állításait az eljárás alá vont következő témákban tette:

- a terméknek betegség gyógyítására, kezelésére vonatkozó tulajdonságokat tulajdonított,
- a termékkel kapcsolatban megalapozatlanul egészségre vonatkozó állításokat tett,
- azt állította, hogy a Csiga Elixir elnevezésű termék reklámban ígért eredményei garantáltak, tudományosan igazoltak,

- azt állította, hogy ha a fogyasztó nincs megelégedve a Csiga Elixír termékkel, akkor 30 napon belül garantáltan visszatérítésben részesülhet.

67. A betegség gyógyítása, kezelése körében a fentiekben ismertetettek szerint a jogszabályok kifejezetten tiltó rendelkezése ellenére tett az eljárás alá vont az étrend kiegészítőnek minősülő termékével kapcsolatban pozitív tartalmú állításokat (27. pont). Ez önmagában tilos, így ebben a körben a bizonyítási lehetőség is igen szűk körű: legfeljebb arra terjedhet ki, hogy az adott állítás valamilyen ágazati iránymutatás, szabályozás alapján nem tekinthető gyógyhatásra vonatkozó állításnak. Ilyen bizonyítással az eljárás alá vont nem élt.
68. Erre való tekintettel a 27. pontban ismertetett állításokkal az eljárás alá vont megsértette az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdését.
69. Az egészségre gyakorolt hatás körében tett állításokkal kapcsolatban a jogszabály a fentiekben ismertetett körben lehetőséget ad arra, hogy a pozitív hatást megfogalmazó vállalkozás igazolja állításait (28. pont) a jogszabályban meghatározott rendben.
70. Az Fttv. 14. §-a értelmében az eljárás alá vont köteles igazolni a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát, az eljárás alá vont azonban az állítások valóságnak való megfelelést nem igazolta. Az általa benyújtott iratok (tanulmányok) nem voltak alkalmasak a reklámállítások igazolására, mivel a csatolt tanulmányok kapcsán megállapítható volt, hogy
- a.) „akit illet” kezdetű (angol-magyar nyelvű) „tanúsítvány” csupán állításokat tartalmaz a gyártó cég igazgatójának aláírásával, dátum nélkül.
  - b.) BFSA igazolása az élelmiszerkénti elismerésről alkalmas volt arra, hogy igazolja a termék csiga-kivonatának élelmiszerkénti elismertségét, így alkalmas volt arra is, hogy erre figyelemmel az eljáró versenytanács a forgalmazás jogszerűségét megállapítva, az erre irányuló eljárását megszüntesse (Vj/097-28/2012 sz. végzés).
  - c.) a Bulgáriában a gyártónál készült nyilatkozatok, illetve kivonatok, amelyek az irat tartalma szerint német, olasz és belga kutatócsoporttal együttműködő két bolgár tudóscsoportnak a munkáját összesítik, nem voltak alkalmasak a reklámállítások alátámasztására az alábbiak okán.
71. Az eljáró versenytanács megállapította, hogy a becsatolt kivonatolt tudományos jellegű cikkek sem alkalmasak annak igazolására, hogy az eljárás alá vont jogszerűen használta volna kommunikációiban (a 28. pontban leírtak szerint) a kifogásolt állításokat. A GVH eljárásának ugyanis nem célja a tudományos állítások valóságtartalmának vizsgálata. Az állítások tudományos megalapozása, igazolása az OÉTI, vagy az ANTSZ előtti eljárásokban történhet, ha az EFSA lista megjelenéséig az még nem történt volna meg. A hivatkozott 1924/2006/EK rendelet részletes szabályokat tartalmaz arra vonatkozóan, hogy hogyan lehet a listára egyes új állításokat bejuttatni, így az eljárás alá vont vállalkozás számára is ennek az útnak igénybevétele hozhat megoldást a jövőre nézve.
72. Az eljárás alá vont tehát csak hivatkozott rá, de nem igazolta, hogy az általa tett, egészségre vonatkozó állítások alkalmazására a vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban került sor. Nem szolgáltat olyan bizonyítékokkal, amelyek alátámasztanák, hogy a Csiga Elixír termékkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítások megtétele az 1924/2006/EK rendeletnek (ideértve annak átmeneti rendelkezéseit is) megfelelően történt, s ilyen bizonyítékkal a Versenytanács más forrásból sem rendelkezik.
73. Önmagában ezek a tények megalapozzák a kereskedelmi kommunikációk alkalmazásával megvalósított jogsértés GVH általi megállapíthatóságát, ugyanakkor a Versenytanács arra is

utal, hogy az eljárás alá vont által szolgáltatott bizonyítékok egyébként sem támasztották alá az eljárás alá vont által tett állításokat.

74. A fentiek alapján az sem került következőképpen igazolásra, hogy a termék „eredményei garantáltak” vagy „tudományosan igazoltak” (lásd a 29. pontot) lennének.
75. Az eljárás alá vont tehát nem bizonyította azt, hogy a terméke tudományosan tesztelt lenne, illetve garantált eredményeket nyújtana, ahogyan azt sem, hogy az ígért egészségre gyakorolt hatásokkal rendelkezne, így azok valótlannak tekintendők. Eljárás alá vont ezen magatartásával egyrészt megtévesztette a fogyasztót ezekben a kérdésekben [Fttv. 6.§. (1) bekezdés bg), bj) és bk) pontok], másrészt megsértette az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját.
76. Az eljárás alá vont így kereskedelmi gyakorlatával megsértette
- az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését [megvalósítva az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének bg), bj) és bk) pontját] és
  - az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdését és 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját, tekintettel az Éltv. 10. §-ának (4) bekezdésére is, amely a ezen bekezdések rendelkezéseit megfelelően alkalmazni rendeli az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.
77. A pénz visszafizetés körében tett állításokkal kapcsolatban az eljárás alá vont a versenytanácsi szakban tartott tárgyaláson becsatolt 3. sz. melléklettel kellő részletességgel igazolta, hogy az eljárás alá vont vállalkozás nagy számban teljesített visszafizetéseket, ezért ennek további vizsgálata nélkül a Versenytanács ebben a körben az eljárást végzésével megszüntette. Az egyes megismert esetek, amelyek során a visszafizetés elmaradt, nem képezik az eljárás tárgyát, mivel azok megoldására a GVH hatáskörrel nem rendelkezik.

Az eljáró versenytanács döntése

78. Figyelemmel a fentiekre, az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont 2012 május 29-től 2012. december 7-ig alkalmazott kereskedelmi gyakorlatával fogyasztókkal szembeni tisztességtelen és megtévesztő kereskedelmi gyakorlatot tanúsított azáltal, hogy az általa a fenti időszakban közzétett kereskedelmi kommunikációban azt állította a Csiga Elixir elnevezésű termékről, hogy annak segítségével megszüntethető az ízületi fájdalom gyógyítható az ízületi betegség, a termék használatától várható eredményekre vonatkozóan tett közzé tiltott, illetve valótlán állításokat és azt állította, hogy a termék hatásossága tudományosan igazolt.
79. Összefoglalva az eljárás alá vont:
- a betegség gyógyítása, kezelése körében tett állításaival megsértette az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontját tekintettel az Éltv. 10. §-ának (4) bekezdésére is, amely a (2) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni rendeli az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.
  - kereskedelmi gyakorlatával megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését, mivel az egészségre gyakorolt hatás körében tett állításaival megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdés b) pontját, különösen annak bj) pontját,
  - a tudományos alátámasztottság körében – annak meg nem felelő minősége révén – megtévesztette a fogyasztót, ezzel megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontját és azon belül különösen a bg) és bk) pontját.

80. A pénz visszafizetési garancia körében az eljáró versenytanács értékelte és elfogadta az eljárás alá vont vállalkozás által benyújtott bizonyítékot, amelynek alapján megállapítható volt, hogy igen nagyszámú vevő részére történt pénz visszafizetés.
- Erre tekintettel a Versenytanács a Ket 31. §. (1) bekezdés e) pontjának alkalmazásával az eljárást ebben a körben megszüntette.
81. A jogsértés Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján történő megállapításán túlmenően a Versenytanács a rendelkező részben meghatározott mértékű bírságot szabott ki az eljárás alá vonttal szemben a Tptv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján. A bírság összegét a Tptv. 78. §-ának (3) bekezdésének, illetve a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú, a bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult versenytanácsi gyakorlatot rögzítő közleményében foglaltaknak megfelelően meghatározva.
82. Az eljáró versenytanács a bírság összegének megállapítása során a jogsértő reklámok megjelentetése kapcsán felmerült költségekből indult ki (25. pont) és figyelembe vette a termék értékesítésével elért árbevételt is.
83. Az eljáró versenytanács a súlyosító körülmények között vette figyelembe, hogy az eljárás alá vont
- a jogsértő kereskedelmi kommunikációk közzététele időben elhúzódott,
  - a jogsértő reklámok a fogyasztók széles körét elérő lapokban számos alkalommal jelentek meg,
  - a jogsértő magatartással megcélzott, illetve elért fogyasztói kör a gyógyhatás állítások tekintetében az átlagosnál sérülékenyebb,
  - az érintett termék bizalmi jellegűnek minősül,
  - a kommunikációban szereplő állítások az Fttv. több pontját is sértik, illetve több jogszabályt sértenek meg,
  - különösen nagy súllyal vette figyelembe, hogy az eljárás alá vont magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének. A felróhatóság körében értékelte, hogy eljárás alá vont a vizsgált termékeknek úgy tulajdonított gyógyító és egészségre gyakorolt hatást, hogy arra nézve semmilyen bizonyítéka nem volt.

Enyhítő körülményt a GVH nem talált az eljárás alá vont magatartásával összefüggésben.

84. Az eljáró versenytanács a jelen határozatában az eljárás alá vonttal azonos vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozásokat nem kezelte ügyfélként, azonban a rendelkező részben a Tptv. 78. §-a(5) bekezdése alapján nevesítette őket annak érdekében, hogy ha az eljárás alá vont a rá kiszabott bírságot határidőn belül nem fizetné meg és vele szemben a végrehajtás sem vezetne eredményre, akkor őket az eljáró versenytanács az eljárás alá vonttal egyetemlegesen, külön végzéssel kötelezni tudja a bírság, illetve be nem hajtott részének megfizetésére.

VIII.

Egyéb kérdések

85. A Tpv. 74. §-ának (1) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács tárgyalást tart, ha azt az ügyfél kéri, vagy az eljáró versenytanács szükségesnek tartja. Az eljáró versenytanács az előzetes álláspont megküldésével egyidejűleg nyilatkozattételre hívja fel az ügyfelet arról, hogy kéri-e tárgyalás tartását. Az eljárás alá vont az előzetes álláspontra érdemi előadást nem tett, de kérte tárgyalás tartását, amire tekintettel az eljáró versenytanács a tárgyalást követően hozta meg határozatát.
86. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 110. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.
87. A bírásznak a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő
- az eljárás alá vont neve,
  - a versenyfelügyeleti eljárás száma,
  - a befizetés jogcíme (bírság).
88. A Ket. 138. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.
89. Az eljárás alá vont kérte a tárgyaláson az esetleges bírságnak részletekben történő megfizetését engedélyezni. Az eljáró versenytanács ezt a kérelmet nem tartotta teljesíthetőnek, mivel az eljárás alá vont az elmúlt egy éven belül több eljárásba is szerepelt, mint eljárás alá vont vállalkozás. Megállapítható volt továbbá, hogy nyilvánvalóan jogszabályba ütköző módon folytatta kereskedelmi gyakorlatát a betegség gyógyítására vonatkozó állításainak közzétételével.
- Ugyanakkor az eljárás alá vont nem nyújtott be semmilyen konkrét adatot (mérleget, bankszámlakivonatot, stb.) ahhoz, hogy érdemben értékelhesse az eljáró versenytanács a részletfizetési kérelmét, valamint a bevételi és kommunikációs költség adatai alapján az állapítható meg, hogy a cég fizetőképessége fennáll. Utal arra is az eljáró versenytanács, hogy a már jogerősen elbírált Vj/006-2012 számú ügyben hozott határozat alapján fizetendő bírság megfizetését „önként vállalt” részletekben megkezdte megfizetni az eljárás alá vont vállalkozás.
90. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a Gazdasági Versenyhivatal jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
91. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a

jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.

92. Az Fttv. 11. §-ának (2) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg, b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg, c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.
93. Az eljáró versenytanács a fentiek alapján megállapította a GVH hatáskörének jelen ügybeni fennálltát. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat alkalmas volt a gazdasági verseny érdemi befolyásolására, tekintettel arra, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lapok útján (24. pont) valósult meg.
94. Figyelemmel az Fttv. fenti rendelkezéseire a GVH hatásköre az Éltv. vonatkozásában is fennáll, tekintettel az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdésére, amely szerint a 10. §-ának (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint.
95. Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv.-ben meghatározott hatóság jár el az e törvény szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény így rendelkezik. Az ilyen eljárásban az eljáró hatóság vizsgálja mind az Fttv.-ben, mind pedig a külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.
96. A GVH illetékessége az ország egész területére kiterjed a Tpv. 46. §-a alapján.
97. A jelen határozatot a GVH a Biofarma Intézmény Kft.-nek és az Európai Ezoterika Központ Kft.-nek is megküldi tekintettel arra, hogy a Ket. alapján a határozatot nemcsak az ügyféllel, hanem azzal is közölni kell, akire nézve jogot vagy kötelezettséget állapít meg.
98. Az eljárást befejező döntést a Tpv. 63. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint a vizsgálat elrendelésétől számított három hónapon belül kell meghozni; az ügyintézési határidő azonban ugyanezen szakasz (6) bekezdése szerint indokolt esetben két alkalommal, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbítható. A Ket. 33. §-a (3) bekezdésének c) pontja alapján a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő (a jelen eljárásban összességében 61 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít be. Mindezekre tekintettel az ügyintézési határidő 2013. október 19-én telt le.

99. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 82. §-a, illetve a Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja biztosítja.

Budapest, 2013. október 22.

dr. Berki Ádám s.k.
előadó versenytanács tag

dr. Szoboszlai Izabella sk.
versenytanács tag

dr. Kőhalmi Atilla sk.
versenytanács tag